

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

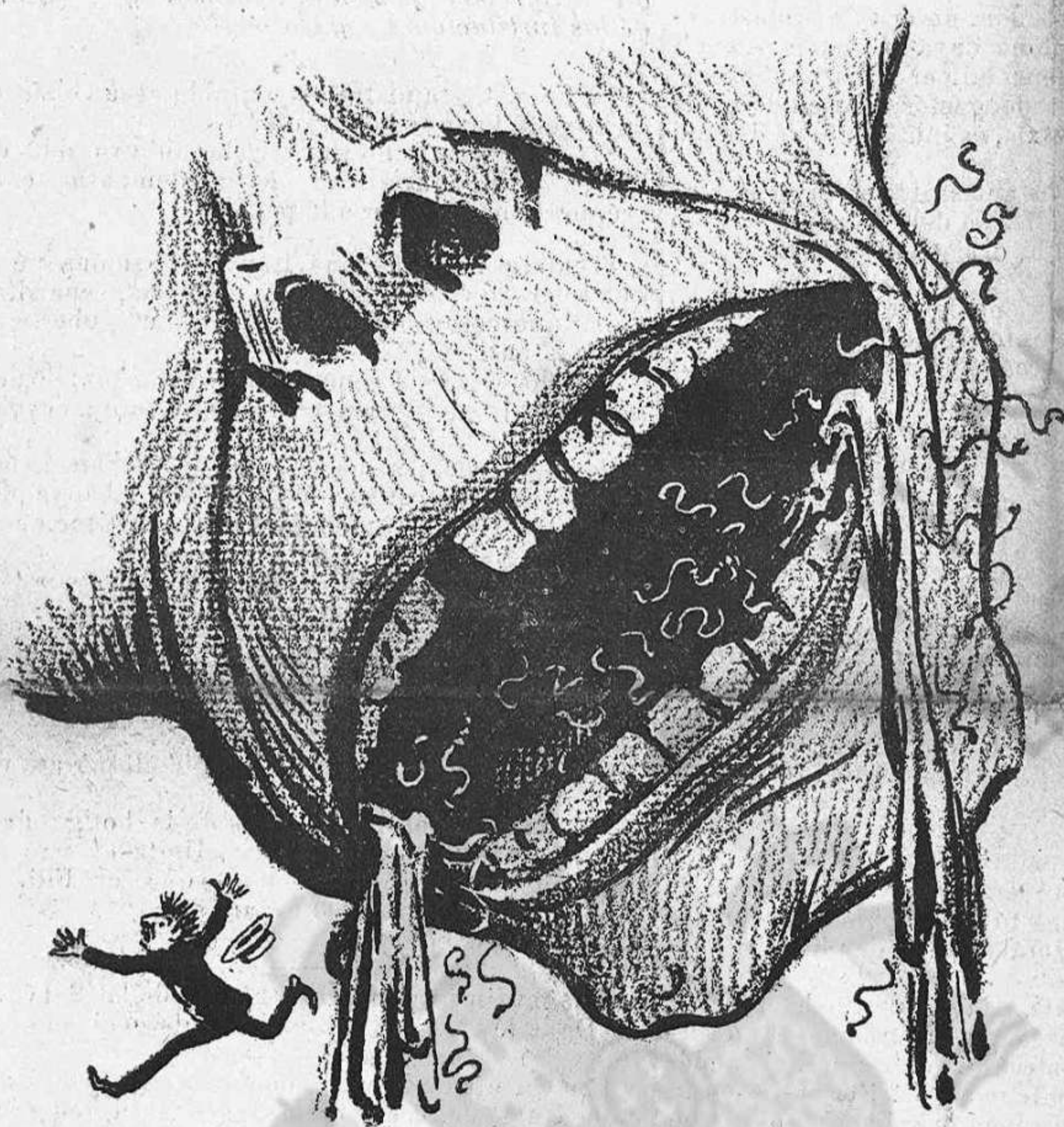
Aquest número 10 céntims de pesseta per tot Espanya

Fora d'Espanya fixarán lo preu los CORRESPONSALS

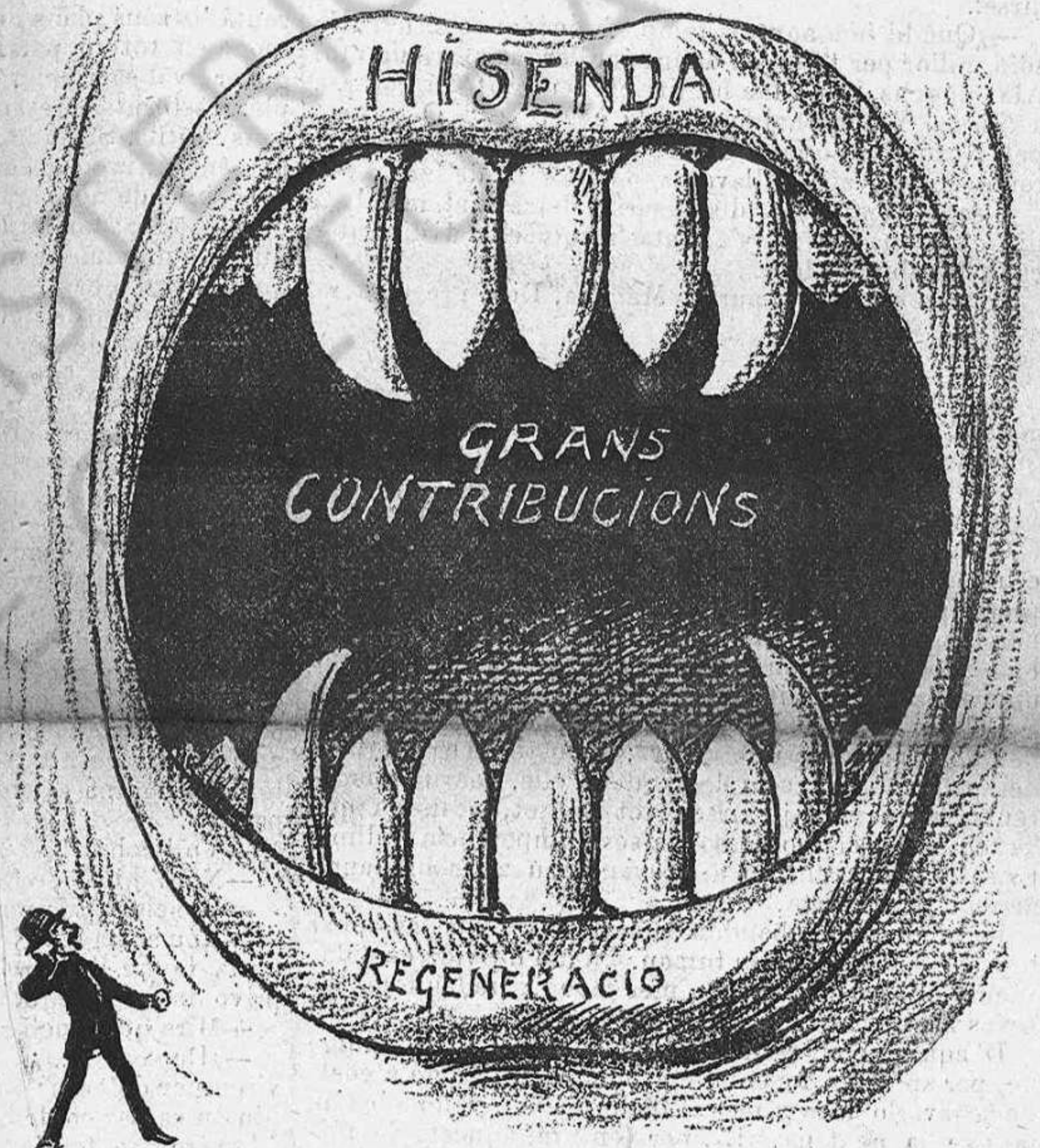
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga, BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de BARCELONA cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50 Cuba, Puerto-Rico y Estranger, 2'50.

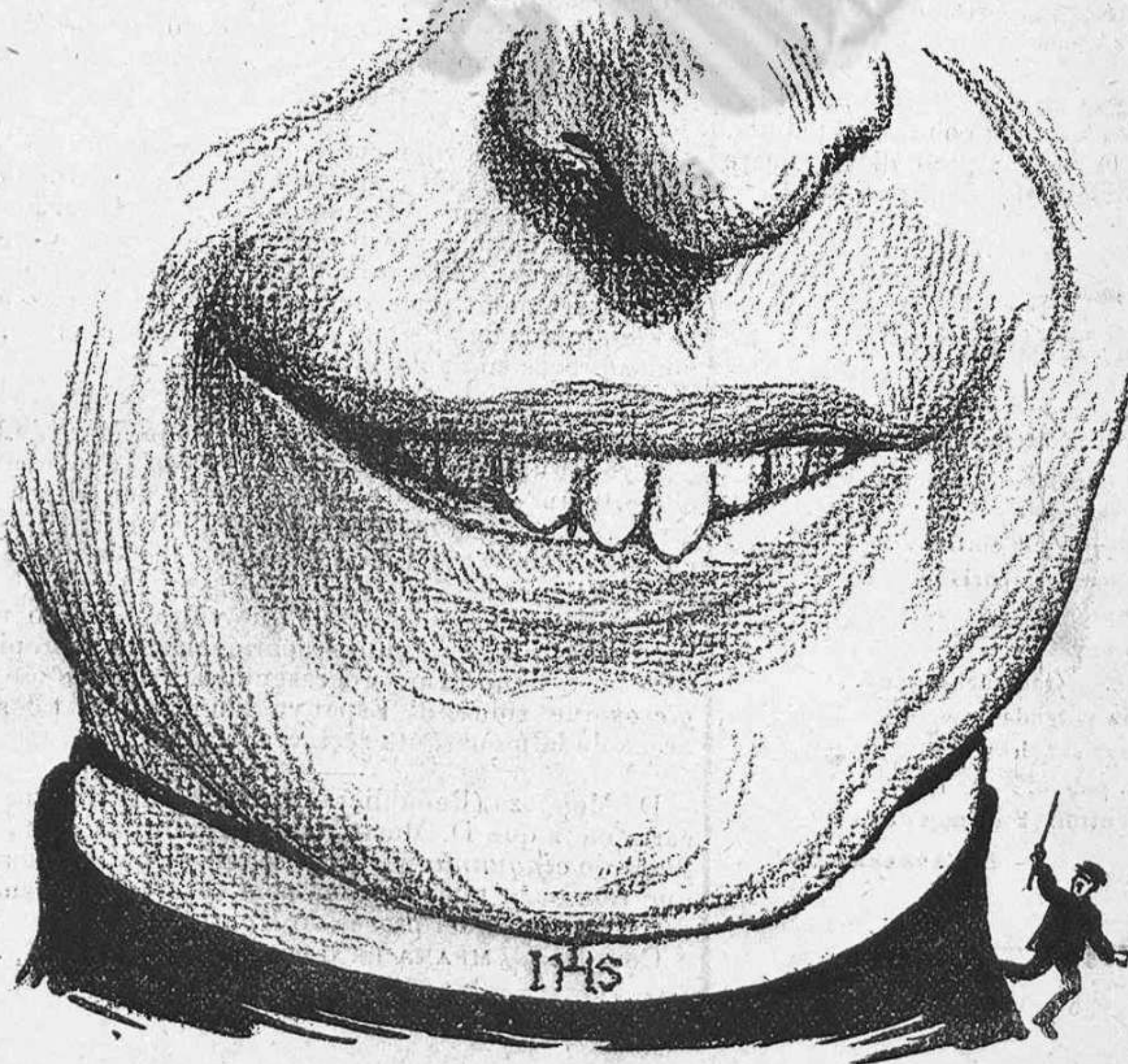
LO PROBLEMA DEL DÍA

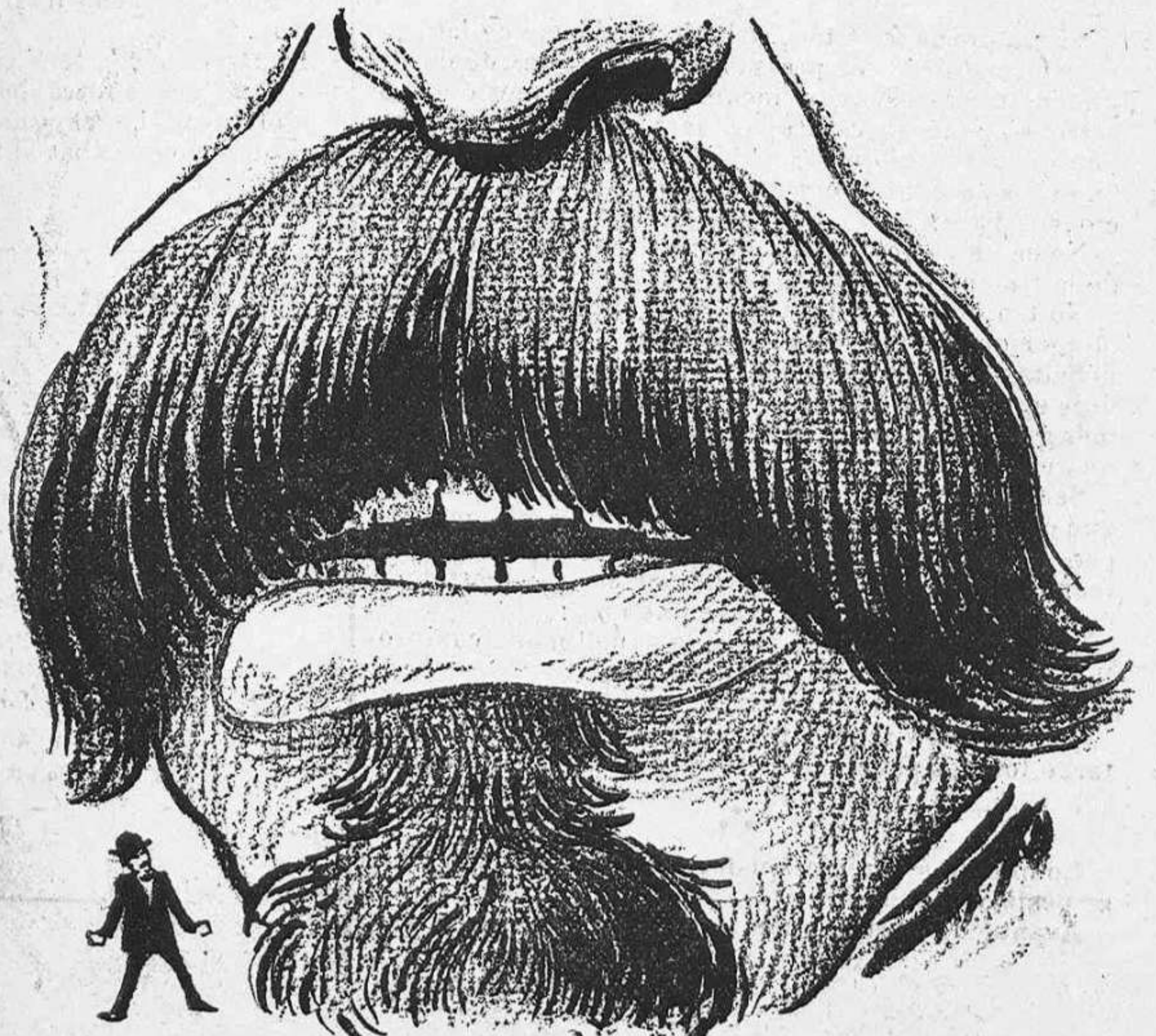
La peste bubónica

La peste regeneradora

La peste jesuítica

La peste...

¿Quina se 'ns menjará primer?

PER DESPRÉS DEL ISTIU

o s'han de fer grans esforços de imaginació pera figurarse qu' Espanya es un malalt, y un malalt grave, casi sense cura. Y ab tot permanece sol y abandonat, sense que ningú s'cuydi de assistirlo.

¿Ahont son els metjes, bons ó dolents, que tenen el deber

de prestarli 'ls seus serveys? ¿Ahont se troban los enfermers que tenen l'obligació de cuydarlo?

Tant els uns com els altres cobren magnífichs sous, y no obstant tots ells han fugit de l'arcoba, per anarse'n á xalarse per las costas y 'ls balnearis. Per la tranquil·litat ab que s'ho pren qualsevol diria que la pobra Espanya reventa de salut.

Era á principis d' istiu: la cáfila de doctors y curanderos no s'van saber entendre sobre 'l millor tractament que convenia aplicar al desventurat malalt, perque tots ells tenen mes de burros que de sabis, y veient que la calor apretava y qu' en l'horisó s'anavan acumulant negres grops de tempestat, tot d' una varen dirse:

—¿Qué hi fem aquí, si tampoch podém sortirne? ¿No será millor per tots que donguém llargas al assumpto? Ala, donchs, que cada hu tiri pel seu cantó: á gosar... á viure... Y quan haja passat la calor, per l' Octubre ó pel Novembre, ó mes tart si es necessari, tornarem á reunirnos, y veurém llavors lo que s'ha de fer.

Y sens mes varen dispersarse, deixant al malalt al llit, cada día pitjor, y anantse'n tots ells á disfrutar cada día ab més dalé.

Política castellana pura: «Mañana, Dios proveerá.»

**

Es inútil per ells fixarse en la gravetat creixent dels mals d' Espanya. Las feridas que varen obrirli las guerras desgraciadas no han sigut restanyadas y se gueixen manant sanch, provocantse ab tanta perdua la mes terrible, la mes incurable de las extenuacions.

Calia obrar enérgicament, y s'ha procedit ab la mes criminal desidia. No s'han tingut en compte ni las prescripcions mes rudimentarias per evitar quan menos l'aggravació de la malaltia. Los que de tal manera han procedit no son tan sols uns metjes dolents, sino uns verdaders criminals.

Débils per imposar los deguts sacrificis als que viuen de la sopa boba del Estat; impotents per exigirlos del país que á la sola demanda d' ells, anava exasperantse, disposat á jugarse 'l tot pel tot, lo únich que 'ls tocava fer era confessar la seva impotencia y dimitir. Allá ahont ells no arribavan algú altre hi hauria arribat, sens dupte.

Pero no: no s'abandonan aixís com aixís las bonas brevas. Pels que se las fuman, un día de vida es vida, y en viure y xupar un día mes tenen xifradas totas las sevas aspiracions.

D' aquí que optessin per lo pitjor, per lo mes indigne, per aplassar lo conflicte, encare que siga á costa de agravarlo mes y mes. Ells ho saben, y no obstant tant se 'ls ne dona. ¿Es, per ventura, aquesta la primera vegada que sacrifican la sort y la prosperitat de la patria á la satisfacció dels seus apetits y de las sevas concupiscencias?

**

Si era precís fer á tota costa la liquidació de las guerras y establir á tota pressa un régimen de regularitat que ns permetés quan menos viure ab mes ó menos estretesa; ¿qué succehirá mes tart quan als gastos que han quedat per liquidar, s'hi uneixin els considerables que s'están contrayent durant lo período de las vacaciones d' istiu?

No es un secret per ningú que l'Estat espanyol viu de la trampa.

No tenint de bon tros lo necessari per atendre á las obligaciones ordinarias, contreu nous deutes ó crea nous déficits pera sortir del pas. Per pagar als seus acreadors enmatlleua. Per tapar un forat n'obra un altre de mes gros. Y no ha de parar fins que l'últim forat siga un verdader abisme.

Sempre ho ha fet aixís, sobre tot durant los 25 anys que contém de restauració, y de aquí la nostra miseria; pero avuy aquest sistema de imprevisió y despilfarro resulta mil vegadas mes criminal, perque l'estat del país es mil vegadas mes grave que may:

Lo govern repeteix la frase de aquell monarca insolent, mónstruo d' egoisme, que deya.

—Després de mí 'l diluvi.

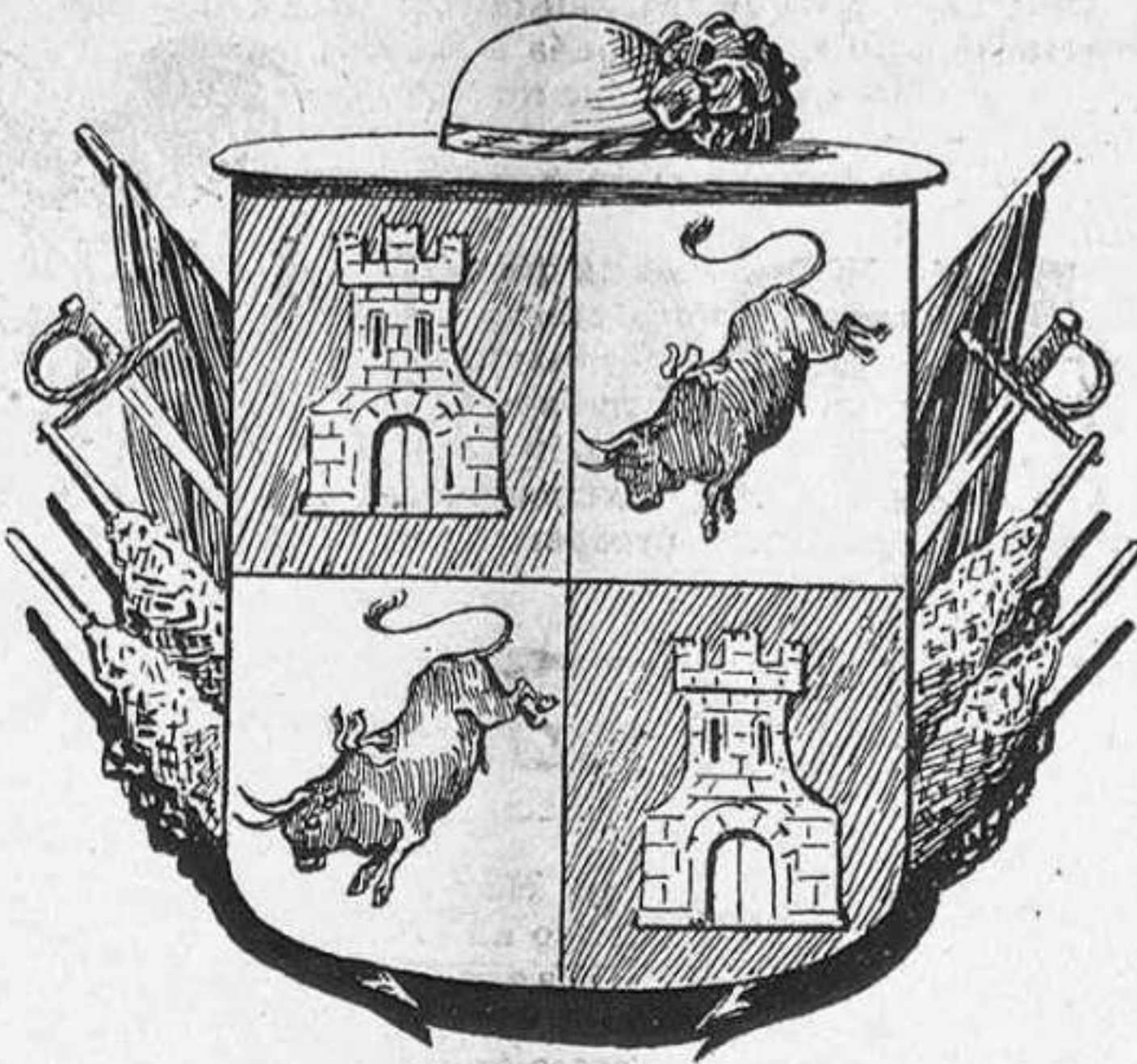
¿Y 'l diluvi vindrá fatalment, sense que pugan evitarho tots los poders de la terra reunits!...

**

Lo que no s'arregla quan es hora de compóndreho se desfá y s'aniquila.

Avants de l'istiu, quan tot just en Villaverde pre-

GLORIAS DE LA RESTAURACIÓ

Escut de l' Espanya moderna.

sentá 'ls seus plans de Hisenda, un crit de protesta ressoná en tot lo país. Tothom deya lo mateix:—«Si 'l govern vol sacrificis, comensi ell per donarne l'exemple: castigui 'l pressupost de gastos, prescindexi de sous inútils. Si no ho fa aixís, es inútil que 'ns demani un céntim, no pagarém.»

La idea de no pagar s'ha aplassat, per haver lo govern aplassat també la realisació dels seus plans; pero ningú, enterament ningú ha desistit de sostenirla pera quan vinga 'l cas.

Al apareixer de nou los plans del govern que no podrán menos de ser mes intolerables, demá mes que avants, perque 'ls seus apuros han anat creixent durant las vacaciones d' istiu, reapareixerá mes forta que may 'l idea del poble contribuyent, la resistencia enérgica á deixarse escorxar, á deixarse pendre l'última pesseta.

Y aixó sols ha de constituhir la base y l'incentíu de la próxima revolució.

S'ha acabat, si vostés volen, l'edat heróica de las barricadas y de las partidas á la montanya: pochos son avuy els ciutadans que s'prestin á servir de carn de mausser ó de canó: tothom s'estima la pell, y ningú s'avé á donarla per pergamí de timbal que bati marxa en honor dels vencedors del poble inerme: millors y mes segurs resultats que ab la forsa bruta, poden obtenirse ab una calculada y ben sostinguda resistencia passiva.

—Vull cobrar!
—No n'hi ha de fets!
—Donchs t'apremio.... t'embargo.... t'executo....
—Romansos!... No tens tú prou forsa per donarte tanta feyna.... Y major será la teva debilitat, si jo t'privo dels aliments.

—Mira que tinch soldats.... Mira que tinch exercit....
—¿De veras?... ¿Y pensas que las armas que no serviren per defensar á la patria del extranger, s'emplehin en cassar contribuyents morosos? Ets un insensat. L'exercit se forma ab la sanch del poble y no pot ser ni será may traïdor al seu origen.

L'exercit no vacilará un moment, quan arribi l'hora de decidirse, entre sostenir los drets de un país que vol y ansia la seva regeneració verdadera, ó amparar las concupiscencias de una manada de indignes explotadors.

La Revolució s'fará per sí mateixa 'l día que s'intenti emplear la forsa del exercit pel cobro dels tributs. Molt avall ha caygut Espanya; pero dista encare molt de haver arribat al nivell del imperi marroquí.

P. K.

REALISME

¡Pobre jove! Per la Patria
va perdre un bras
y ara una almoyna pidola
de porta en porta—per la ciutat. —
Tothom li diu «Deu t'ampari»

¡Pobre captant!
y ell la realitat veyentne
exclama ab pena.—¡Quin desengany.
Jo per ma Patria volguda
vaig dar ma sanch
per ella invàlit, pidolo,
¡Y 'm nega un céntim! ¡Y un mos de pa!

F. CARRERAS P.

ESMENTEIX el govern que á Sevilla hajan aparegut quadrillas de bandolers que s'dediquin al robo de caballerias. Y diu que aixó de robar caballs y mulas no es cosa de avuy, sino qu' en aquell país ha succehit sempre.

Ara sols falta que 'l govern, per tranquilisarnos, fassa 'l favor de dirnos si 'ls que s'dedican á n'aquesta industria pagan á lo menos la corresponent contribució.

Lo general Blanco ha cantat.

Ell volia socorre á Santiago de Cuba, pero una poderosa ho impedí. Ell volia, de totas maneres batres ab e's yankees, avants de capitular; pero....

«Se me dijo entonces (aquestas son sas paraulas) que peligraba la paz en la Peninsula y la seguridad de las instituciones.... y transigí.»

En Sagasta, ministre responsable de las instituciones en aquella fetxa té la paraula.

Y si no parla, ja ho sab el país, qu' es qui ha de fallar en última instancia, pot condemnarlo sense escrúpuls com á traïdor á la patria.

¿Tenim ó no tenim una lley de reunions públicas, que tolera la celebració de las mateixas, sens altre requisit que posarho en coneixement del govern ab 24 horas d' antelació?

Donchs si regeix aquesta lley ¿cóm s'explica que 'l govern haja prohibit la revisió del meeting revisionista y anti-clerical de San Sebastián?

Senzillament, perque actualment, á San Sebastián s'hi troban las instituciones prenent els banys de mar. Y en Silvela es de aquells ministres constitucionals que diuen aixís:

«Allá ahont hi ha reys, no hi privan lleys.»

¿De qué serveix sino 'l sentit jurídic?

Aguinaldo ha declarat que no s'oposará á la llibertat dels presoners espanyols sempre y quan el Papa intervingui en aquest assumpto.

S'ha acudit al Papa, y ha dit qu' ell per ara no vol embolicarse.

Naturalment: en las balansas de la botiga de Sant Pere, pesan mes avuy los Estats Units—y aixó que allí prepondera la religió protestant—que las Filipinas y la vida y la sort de 8,000 espanyols.

¿Questió de botiga!...

Una máxima que trech del llibre de las Set Civellas: «De la fé á la bona fé hi ha una diferencia molt gran.»

Los tinents de Navío demanavan que s'fes una bugada dintre del cos. Volfan treure tacas, rentar fort y ab molt sabó: retirar las pessas gastadas, inútils y que ja no poden aprofitarse, ni per draps de cuyna. ¿Y saben lo que ha succehit?

Que 'ls han posat arrestats.

Ben prompte s'haurán hagut de convencer de que en aquest país no s'pot ser massa amant de la llimpiesa.

La primera providencia del govern, tant bon punt ha tingut noticia de l'aparició de la peste bubónica á Portugal, ha sigut lo restabliment de la Direcció general de Sanitat, cárrech purament de luxo y de tot punt innecessari, dotat ab 12,500 pessetonas anuals.

Y naturalment, per desempenyarlo ha triat á un metje de la colla. Perque ab peste ó sense peste, las bonas brevas son pels bons amichs.

Será novela... será veritat... ¡qué se jo, Mare de Deu!

Pero alguns periódichs extrangers se'n ocupan, y ells sabrán perqué. Diuen aquests periódichs que aixís que l'actual monarquia acabi 'ls turróns, se procurarà nombrar per Espanya un rey inglés, net de la reina Victoria.

Será aquesta solució tot lo que vulguin; pero no s'pot negar que te algunas apariencias de apropiada. Sols un rey inglés pot representar als núvols de inglesos que sobre d' Espanya haurán deixat los gubens de la monarquia restaurada.

De Mendoza (República Argentina) hem rebut una carta en la que D. Martí Matons Bofill ens envía una lletra de cinquanta pessetas destinadas á la suscripció que vam obrir temps enrera pera socorre á las familias de las víctimas del procés de Montjuich.

Com LA CAMPANA ha tancat ja la suscripció, hem

fet entrega de la citada cantitat a *La Publicidad*, qu' encare la te óberta y 's cuydarà de ferla arribar al seu destíno.

La carta del Sr. Matons Bofill conté ademés una sentida protesta contra las infamias de Montjuich, y dedica entusiastas y animosas paraulas a las familias dels fusellats y en general a tots els obrers, sos antichs companys de treball.

Ja me la temia.

Apenas s' ha parlat de que a Portugal havia aparegut la peste bubónica, als llanuts d' aquí els ha faltat temps per organisar funcions de rogativas demanant al Pare Etern que lliuri a Espanya d' aquest terrible assot.

Si aquestas moixigangas tenen tan bon éxit com las que van armar llavors de la guerra ab els Estats-Units estém ben frescos.

Com mes els beatos pregavan—ja se 'n deuen recordar—mes pallissas rebíam.
¿Succehirá ara lo mateix?

En Weyler ha tornat a fer declaracions.

Aquesta vegada ha dit...

Pero, no; val mes qu' esperém a veure quinas declaracions farà la semana próxima.

Y quan las haja fetas... esperarém las que vinguin.

¿Un día ó altre deurá fer las últimas!

Llavoras será ocasió d' esbrinà ab formalitat si lo qu' ell ha declarat fa per nosaltres ó no.

La esquadra espanyola—aguántinse 'l riure—la esquadra espanyola ha anat a donar una volteta fins a San Sebastián.

Com l' aygua estava quieta y 'ls barcos navegavan ab moltas precaucions y no perdían la terra de vista, no va passar res.

¡Ah! Donguém gracias a Deu per sa suprema hidalguía. De miracles com aquest no se 'n veuen cada día.

LA SALVACIÓ D' ESPANYA

En Silvela ha recomenat al ministre de Foment qu' estudihi ab preferencia un plan complet de canals de regar y de pantanos, al objecte de fecundisar una gran part del territori espanyol, que permanece estéril per falta d' aygua.

La idea es magnífica.

Sols que ofereix un petit inconvenient, y es que 'ls actuals governs no disposan de recursos per portarla a la práctica. Ni 'n tenen ara, ni es fácil que 'n tinguin may, si no cambian de taranná.

¡Diners!... ¡En construir canals y pantanos els invertiran, aquests eters derrotadors de la fortuna nacional!... Si 'ls tinguessin mes aviat els destinarian a alimentar vicis vells y a crear empleos nous.

La nomenada política hidráulica que podria salvarnos es de tot punt incompatible ab lo present estat de cosas. La Monarquia es caríssima, no sols per lo que percibeix, sino per las institucions que 's veu obligada a sostenir.

Si Espanya estigués organizada en República, desde 'l primer moment podria disposar pera la construcció de canals y de pantanos de una suma anual qu' escediria de 50 milions de pessetas. A la volta de deu anys, tota l' aygua que avuy va a perdres al mar, regaria considerables extensions de terreno, quintuplicantse la riqueza agricola de la nació.

¿Preguntan de ahont sortiran las missas?;

En primer lloch de la llista civil, que no haventhi Monarquia no tindria de pagarse. Y en segón lloch del pressupost de culto y clero. En total: més de 50 milions.

Y res mes just que aplicar directament a la terra lo que sense cap resultat s' aplica a las cosas del cel.

Quan la sequia afligeix a una comarca, y aixó succeheix cada any en casi tot' Espanya, 'l clero está encarregat del ram de rogativas implorant la desitjada pluja. ¿Y qué passa las més de las vegadas? Que a pesar de las rogativas, no plou una gota d' aygua y 's perden las cullitas. Qualsevol diria, en vista de

tan pobres resultats, que la Providencia y 'ls capellans ja fa temps que no s' entenen.

¿Succehirian aqueixas calamitats si lo que s' inverteix en oracions estérils, se dediqués a la canalisació dels rius y a la repoblació de las montanyas de una manera intel·ligent y previsor?

Lo sentit comú en aquest punt se sobreposa als impulsos del fanatisme.

Y 'l sentit comú aconsella que se suprimeixin serveys espirituals que resultan completament inútils y que s' atengui als serveys d' ordre material é intelectual que la ciencia abona.

Mes ciencia y menos fanatisme.

Menos capellans y mes enginyers.

Aixó es lo que 's necessita per quintuplicar la riqueza agricola, base segura de la prosperitat de la nació.

P. DEL O.

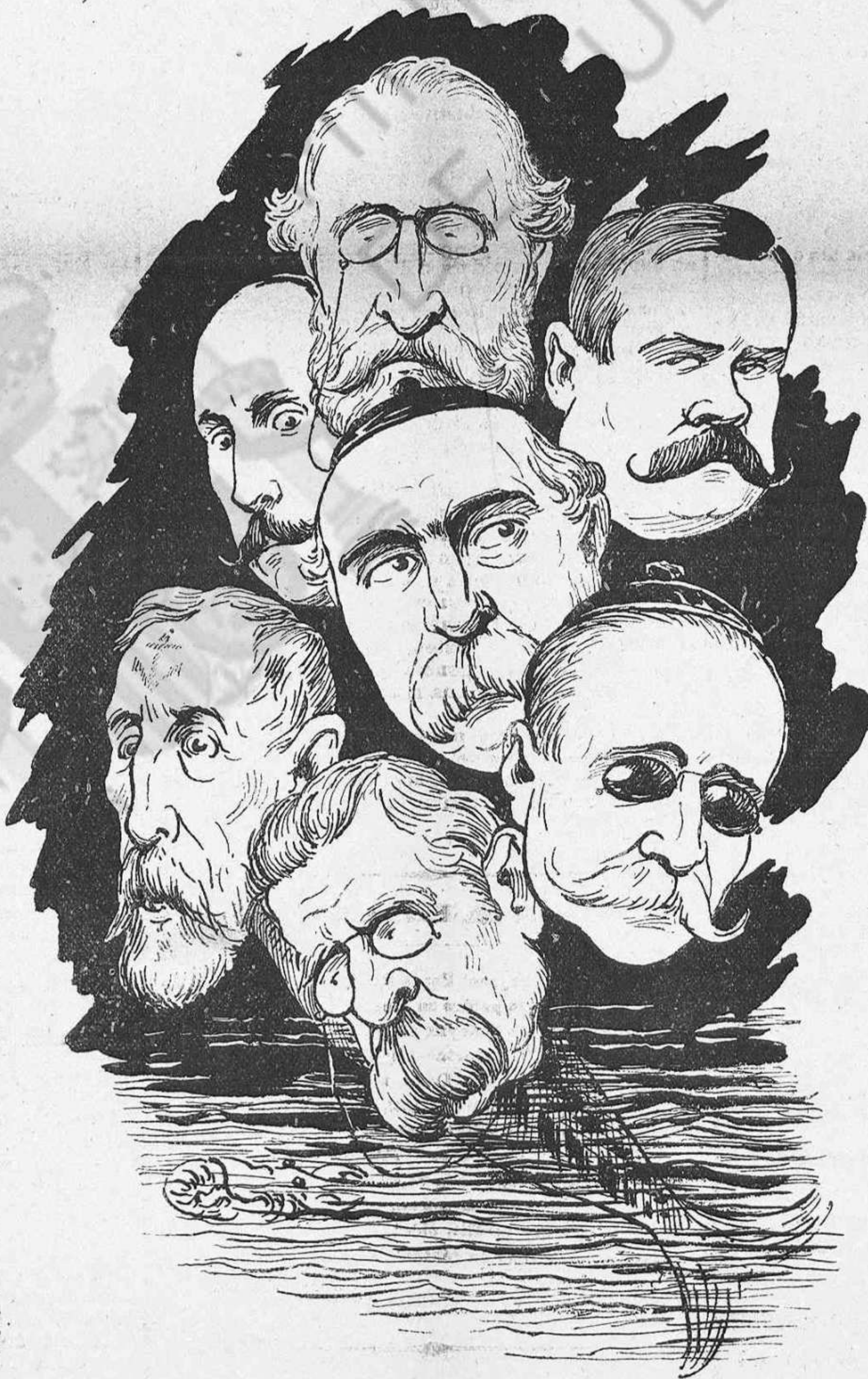
A LA BUBÓNICA

Senyora meva: No sé, per més que busco ab ardor, cóm agraírli 'l favor que ara m' acaba de fé.

No gasto frasses fingidas ni parlo aixis perque si: vosté al presentarse aquí m' ha servit de salva vidas, y crech que no faig cap mal al dirli en forma lacónica que més que peste bubónica es peste ministerial.

Soch cap del govern d' Espanya, país molt bo y molt manset, pero que no fila drèt si no 's gasta un xich de manya. Com per mor de la tunyina que fa poch ens van clavá

LA PESTE MONÁRQUICA

Mostruari de microbis.

sembla que la gent está inclinada a armar bronquina, per evitar colisions que repugnan a un cor noble, procuro sempre que al poble no li faltin distraccions.

Perque aquí aixó es vici etern.

Quan el país está en vaga y no sab qué fer ¿quí ho paga?

Sempre 'l mateix: el govern.

Ara especialment, fa días que 'm venen atormentant pel darrera y pel davant demanantme economias

Consideri ab la maynada que avuy tinch de mantenir si m' aniré a entretenir ab semblant animalada.

—¿Qué respoms?—me diu sorprés el populatxo impacient.

Y jo, es clar, naturalment ¿qué tinch de respondre? ¡Res!

Bé prou recordo de sobra que ho vaig prometre; pero també m' recordo d' alló, que 'l prometre no fa pobre.

Y jo anant fent el pagés y 'l poble cridant airat, ja 'm trobava acorralat y 'm veyia mitj compromés, quan com un cant celestial d' una boca benehida sento un eco dols que crida:

—¡La peste es a Portugal!

¡A Portugal!... ¡A dos passos de la vila de Madrid!

La sort al fi s' ha ablanit y 's digna obrirme 'ls seus brassos.

¿Comprén vosté, hermosa peste, per qué de goig m' extremeixo, y canto y m' aixeribeixo y llenso notas de festa?

Perque la seva arribada es un entreteniment que 'm vindrá perfectament per prosseguir la jugada.

Tenint la peste bubónica poch menos que a dins del pís, ¿cóm vol que 'l pobre país pensi en sa dolencia crónica?

¿La selecció?... Ja está llesta.

¿Las lleys novas?... N' hi ha per

¿Reformas? ¿Economias? ¡días.

¡La peste, senyors, la peste!

¡Ah! Al visitá a Portugal ¡qué poch vosté 's figurava que 'l dit que allá la guiava era un dit providencial!

¿Vindrà a Espanya? En quant

[aixó, m' vé:

lo que de vosté 'm convé es que fassi forsa pó.

Y que duri ¿enten? que duri; fins a darrer de Novembre, ó millor fins a! Desembre: per nosaltres no s' apuri.

Com més aguanti la vela, més y més farà favor al seu rendit servidor y sempre agraहित:—Silvela.

C. GUMA.

EN LAS REGIONS CELESTIALES

Un Angel, entrant precipitadamente en lo despaiç de Jesús:

—Malas noticias, senyor.

—¿D' ahont?

—De Barcelona.

—¿Questió de consums?

—Questió de cors. Hi ha una pila de gent que s' ha empenyat en penjar el vostre al balcó y la ciutat está empenyada en no permétrelo. Hi haurá desgracias.

—Ves, digas al beato Oriol ¿que vingui.—

L' Angelet desapareix y torna al poch rato acompanyant al ex-beneficiat del Pi.

—Escolta—li diu Jesús—tú que tens relacions a Barcelona ¿no podrias fer de manera que s' acabés la saragata que han armat els católichs del teu poble?—

L' Oriol se 'l mira sense acabar d' entendrel.

—¿Saragata?

—Sí, home: aquest furor que 'ls ha entrat d' exhibir lo meu cor.

—¡Ah! ¿Que voleu dir aquell cor de llana en forma d' escapulari que porta al peu alló de *Detente, bala, el corazón de Jesús está...*

—No, aixó de la llana ha passat de moda: ara es de llana.—
 L' Oriol arronsa las espatillas ab molta naturalitat.
 —Sempre será mes fort aquest que l' altre. ¿Y també se 'l colocan al pit?
 —No: aquest se 'l posan á la barana del balcó.
 —¿Qu' esteu de bromal?
 —Parlo ab tota forma'itat.
 —Diguén que deu semblar una placa de seguro d' incendis.
 —No ho és lo que sembla: 'o que se que aixó 'm te molt disgustat, perque aquestas manifestacions poden produhir conflictes.
 Pausa llarga.
 —¿Per qué no feu una cosa?—diu de prompte 'l beato Oriol.—Encarreguéu al bisbe de Barcelona que ho arregli.
 —No n' hi ha de bisbe... Es dir si que n' hi ha, pero no 's cuida de res. No vol possessionarse del càrrech fins que la calor sigui acabada.
 —Vaja, vol pèndresho á la fresca.
 —Y segons noticias, las circunstancias apremian y convé adoptar una resolució que acabi l' escàndo'.
 —Pues, lo qu' es jo, ho dich ingénuament, no sé pas quín pito puch tocarhi.
 —¿No hi tens amichs, prestigi, influencia á Barcelona?
 —¿Cá! Allí avuy no n' hi te ningú mes qu' en Planas y Casals.—
 Jesús se passeja amunt y avall un parell de minuts.
 —Tú—diu al Angel, que no s' ha mogut d' allí esperant ordres:—ves al aparato telegráfic y digas als *coristas* de la ciutat condal...
 —¿Coristas?—fa l' Angel ab extranyesa.
 —Vull dir partidaris del cor.
 —Ah! Ja. ¿Qué voleu que 'ls telegraffhi?
 —Que 'ls prohibeixo terminantment la exhibició del meu cor en la forma que ho fan ara. Apa, corra: espero immediata contestació.
 —Me sembla—diu lo beato Oriol mentres l' Angelet es á desempenyar la comissió que li ha donat l' amo—me sembla que no 'n sortireu.
 —¿Per qué? ¿Vols dir que 'ls cristians barcelonins s' atreviran á desacatar las mevas ordres?
 —¿Els? ¿Qué poch els coneixeu! Son capassos de desacatar hasta á la Santíssima Trinitat. Dirán que aquesta manifestació del cor la fan en honra y gloria vostra y que senten molt no poguer obehir las vostras disposicions.
 —Ho dupto.
 —¿Ho dupteu?... Callém; ja torna l' Angel: ara ho sabrem tot.
 —¿Qué diuen?—pregunta Jesús ab mal dissimulada impaciencia.
 —M' han respost que consideran l' ordre vostra una mica arbitraria y que ab tot y 'l seu pesar deixarán de obehirla, si no...
 —¿Si no qué?
 —Si no l' atenuéu en una forma ó altra que 'ls fassi quedar bé als ulls del mon.
 —¿Qué volen dir *quedar bé*?
 —Crech que la seva pretensió sería que 'ls designessiu un dia, una fetxa qualsevol per poguer penjar lo cor al balcó, sisquiera perque 'ls seus enemichs no puguin alabarse d' haverlos acabat las agallas.
 —Aixó ja es més enrahonat!—exclama el beato ab candorosa bona fé:—Podríau fer una cosa: deixeu los exhibir lo cor els dilluns, els dimecres y 'ls divendres.
 —¿Els dias d' Encant?
 —O 'ls diumenjes.
 —¿Els dias que pel carrer hi ha més gent?
 —Donchs... no sé qué dirhi. ¿Quín pensament teniu vos?
 —Ara ho veurás.—
 Y dirigintse al Angel,
 —Escriu el parte que vaig á dictarte y transmétlo als católichs barcelonins sense olvidarte una coma.
 Y Jesús va dihent:
 —«Accedint als vostres respectuosos desitjos...»
 —¿Respectuosos ha dit?—fa l' Angel aixecant el cap, verdaderament sorprés.
 —Escriu y calla!... «respectuosos desitjos, hi resolt» que no tornéu á exhibir lo meu cor fins al pròxim mes de Febrer.»
 —¿Ay ay!—pregunta el beato Oriol:—¿per qué al mes de Febrer precisament?
 —Perque aquell temps—respón Jesús ab encantadora rialleta—es temps de Carnaval, y ningú s' extrañarà de veure tanta gent disfressada.

A. MARCH.

QUESTIONS OBRERAS

UN PUNT DE DRET.

Motiu principal y determinatiu de las huelgas de Bilbao ha sigut la resistencia dels patrons á qui 'ls obrers s' associhin.
 Per un motiu semblant vá declararse fá poch la huelga en la fábrica del Cairat.
 Si no ho tinch mal entés la mateixa causa intervé així mateix en la huelga actual dels fundidors de Barcelona.

Aquest fet ofereix, donchs, carácter de generalitat, en l' actual organissació de la industria. La burgesia explotadora del suor del treballador es enemiga resolta de la associació obrera. Comprén que li es mes fácil de explotar al obrer aislat, que al obrer unit per los llassos de la solidaritat.
 Pero olvida que al procedir ab aquesta forma ataca un dels drets licits consignats en las lleys, y per lo tant comet una verdadera transgressió.
 Y no surti tal ó qual fabricant, tal ó qual empresari ab la socorreguda cantarella de:—Jo, á casa méva faig lo que 'm dona la gana, y preneh al obrer que vull y despatxo al que no 'm convé.
 Aquest domini absolut, engendrador dels odís socials que 's tradueixen en tota mena de conflictes, té un limit en lo respecte deutz al exercici del dret agé.
 Quan se despatxa del treball á un obrer pel sol delictu d' estar associat, s' infereix una lesió grave al dret d' aqueix obrer, y si á Espanya hi hagués justicia, l' obrer despatxat, trobaria ab l' intervenció del poder públich la satisfacció deguda.
 Sobre aquest assumpto diu lo Sr. Palma en un interessant article:
 «Es un deber públich investigar si las amenassas inferidas als treballadors han tingut l' alcans previst en l' article 508 en relació ab lo párrafo primer del 507 del Códich Penal, per haverse amenassat ab causar un mal (el de la despedida del treball) si no 's cumpria determinada condició licita (l' abandono de la associació á que l' obrer pertanyia). Y si arribés á demostrarse que, en efecte, s' ha comés contra 'ls obrers associats el delictu de amenassa, sería arribada l' ocasió de cumpir la ley en la persona dels delincents, ja que no siga un motiu de inunitat obrar en defensa del capitalismo.»

Vels'hi aquí un motiu més que obliga als obrers á prestar lo seu concurs actiu á la política democrática republicana.
 Avuy son trepitjats sos drets més rudimentaris, sense trobar lo menor amparo en los poders públichs. En plena República democrática s' imposaria l' respecte als drets dels treballadors, y l' Estat tindria á gloria demostrar que no está á las ordres dels capitalistas, sino al servey de la justicia.

L' APESTAT

De cap als Pirineus, de boca á terra, de pens á Lusitania y Gibraltar, l' un puny al mar llatí, l' altre al Cantábrich gement y babejant jeu lo apestat.
 Ja de molt temps covaba en son cos débil el microbi *borbónich*, importat de la Fransa vehina per un rey vil y de renom fatal.
 Centenars de vegadas la influéncia d' aquest petit *bacillus* repugnant habia originat crissis tremendas al organisme feble del malalt, y també alguna volta, entre altres fa trenta anys, las inyecciones de *suero democrátic* semblavan al malalt haber curat.
 Mes, ¡ay! que al poch de temps recrudescia ab més forsa que may la peste melehida, invadintli els pulmons, el cor y el cap.
 De res las inyecciones varen servirli, perque el *suero* era fals; y avuy babós, nafrat, la pell negrenca, purulent, gangrenós, desvariejant, ab ulls inflats fugintli de las concas, la llengua pegatosa y brut de sanch es revolca en frenética agonia sols la mort esperant.
 Volan entorn son cos els corps feréstechs y el fiblan sens pietat parásits de mil menas, uns ab sabre, molts afeytats del cap, alguns ab bastó y borlas, y á bandadas vagos de ploma ab unglas de mitj pam.
 En distints punts del cos uns grans li surten que supuran burell, pitets y estám, pero dels que 'l devoran y l' explotan té al mitj del cor el foco principal.
 La peste ab tot son séquit de fillolas, ignorancia, ambició, immoralitat, clericalisme, robo y demés cosas que son bubons socials el té embrutit, esmaperdut, agónich, asquerós pellingot d' immunda carn llensada en un canyet, á benefici dels llops, dels cuchs, dels corps y dels llimáchs.
 En va es qu' esperi dels vehins ajuda; ningú li té pietat y qui no gira al cap de rábia ó fástich, el tomba, las espatillas arronsant.
 Tot hom l' ha deixat sol: si algú ab ell pensa y está d' ell al aguayát es sols per fer boti de sas despullas quan hagi fet l' estremitut final.

¿Té cura encare? ¡Oh, prou! Si ab energia, ab foch se li arranessin tots els grans; si ab ferro li acabessim els parásits, si del cor li arranquessim l' infernal foco infectiu qu' en ell ha fet niuhada tot lo seu organisme envenenat, encare tornaria á alsar la testa dintre de ben pochos anys.
 Demaném á Suissa *suero* de llibertat; reforsém son cervell com Alemanyá ab sava intelectual; esquivemli de sobre el vol de vámpirs

que li xuclan la sanch; fem en son cos neteja sanitosa que 'l lliuri de contagis en avant, y encare podria ser, per las riquezas de son llit y son cor, no l' antich brau, el lluytador modern que 'l món conquista ab la Idea, la Ciencia y el Treball.

JEPH DE JESPU.

PROSA VIVENTA

- I
Obruli pas, qu' es rich! No preguntéu cóm ni per qué. Es rich!
- II
Té criats, té aduladors, té poder...
- III
Y ab tot es un bréto! Pero es rich!
- IV
Un rich qui fa comers y adquireix los elements necessaris defraudant al Estat. Defraudant al Estat y als compradors. Ven á vint y compra á quatre.
- V
Es un rich que protegeix als pobres deixant diners al 60 por cent...
- VI
Obruli pas! Ell representa á la civilissació.
- VII
¿Qué es la civilissació, sino Eva cercant un trajo pera vestir-se y un llit ben tou pera descansar?
- VIII
Aixis com en l' ordre religiós lo baptisme significa passar del estat de la culpa al estat de la gracia, en el ordre social ferse rich es ferse civilissat.
- IX
La civilissació existeix perque hi han richs y privilegiats. Treyeu á aquestos y la societat tornarà á Eva. Anirá sense camisa.
- X
A mida que la civilissació creix, aumenta 'l número dels matrimonis mercantils, dels casaments per negoci. Y sia de qui 's vulla la fortuna, la civilissació li ensenya á fingir y á perseguir la felicitat á tota costa. La civilissació es fingiment, es artifici.
- XI
Lo casat rich per absorció dels diners del seu company, finxeix amor sempre, y aquesta ficció en que viu acaba al cap de un quant temps, per semblarli una realitat y creu que verdaderament estima. Es la sugestió del benestar y de la costum.
- XII
Igual exemple 's veu en los artistas. Quan ja petjan los viarans de la publicitat, quan ja 's registra lo seu nom en lo catálech dels qui treballan ab éxit, á las horas pensan que la seva suficiencia es invulnerable. Y encare que devant dels profans se presentan ab certa humilitat y ab grans acataments, tot aixó no es més que la desfiguració de la superbia. Es la *pose* teatral utilissada en la vida pública.
- XIII
Uns y altres son los homes de la civilissació. ¡Son richs!
- XIV
L' obrer, l' industrial, l' home de carrera, que no senten l' ambició de la riqueza, no arriban en lloch. Passan desapercibuts. ¡Ay de aquell qui no té diners pera pagar al nunci!
- XV
Hi han pobres que 's pensan qu' entregantse totalment á un home rich conseguiran participar de las sevas riquezas. ¡Falornias! Milions de negres han donat sa vida pera enriqueir al amo, y encare avuy son maltractats y aburrits. ¡Y cuántas fortunatas s' han amassadas ab la suhor dels negres!
- XVI
Fixeushi. Explota una caldera de vapor y mata al maquinista. L' amo, aixó es, lo rich, demostra molt afligiment per la víctima. ¿Y saben qué fá? ¡Li paga l' enterro!
- XVII
Per aixó la sabiduria del nostre poble ha dit:—«Amor de senyor, aygna en cistella.»

CLAUDI OMAR Y BARRERA.

UN MINISTRE DE BROMA

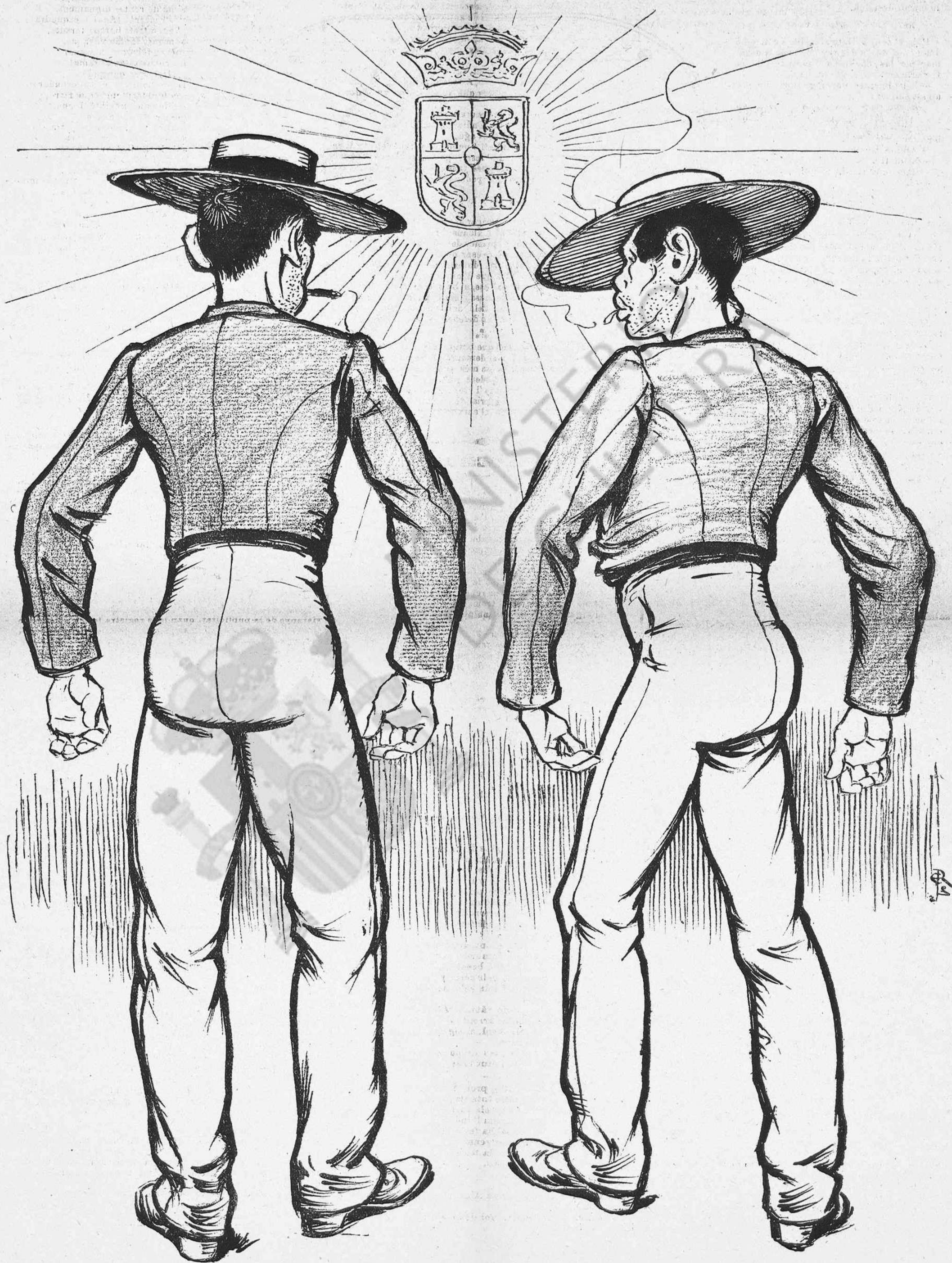

en Dato, el gran Dato, el *dato* mes significatiu de la Espanya actual.
 Quan tothom parla d' economias y per las economias se renyeixen batallas y del crit d' ¡Economias! se 'n fa la bandera de la regeneració ¿saben en qué s' entreté 'l Sr. Dato?
 En predicar desde la *Gaceta* que aixó de las economias son romansos, y que á pesar de lo que algunas llenguas fan coire, á Espanya no li vé d' uns quants mil duros mes ó menos.

Desde últims del any 1892 teniam suprimida la Direcció general de Sanitat. En un país ahont per miracle se suprimeix res calculin si 'n sería d' inútil el càrrech quan un home tan despilfarrador com en Sagasta va determinar-se á borrarlo del pressupost!
 Hem passat, en efecte, prop de set anys, y ningú s' ha adonat de la falta del Director de Sanitat. Dirán que la gent naixia y 's moria sense *direcció*, pero consti que naixia y 's mo-

ACTUALITATS (Dibuix de J. LLUÍS PELLICER).

¡Aquesta es la verdadera peste!

ria ab regularitat maravellosa, y que may, respecte á aquest punt, hi ha hagut lo menor desfalch.

Puja el senyor Dato al poder á coll-y-bé del home de la daga, y comensa á ensumar per las oficinas del ministeri de la Gobernació.

—¿Qué busca?—va preguntar-li un dia un alt empleat:—¿plassas amortisables?

—Al contrari—li contestá en Dato ab tot aquell desahogo que 'l Senyor li ha concedit:—buscava un reconet per enquirbirhi un amic meu.

—¿Quina carrera té?

—Es metje.

—Hi ha una vacant magnífica, home.

—¿Ahónt?

—En la Direcció general de Sanitat; pero aixó sí—continúa 'l empleat ab certa amargura—el càrrech fa anys qu' estab suprimit.

—¡Oh! Aixó es lo de menos. ¿No 's tracta d' un amic? Donchs restablint el càrrech tenim la dificultat resolta.

Lo ministre sucá immediatament la ploma y extengué 'l preámbul del Real Decret.

¡Quin preámbul! Modelos de frescura 'n tenim á Espanya, pero com aquest, cap. Llegeixin detingudament el principi, sospesin las paraulas una per una, y diguin si 's pot dar despreocupació mes grandiosa.

Diu aixís lo senyor Dato:

«Suprimido el cargo de Director general de Sanidad sin otro fundamento que el de obtener la economia que representa en el presupuesto del Estado la supresión del sueldo...»

Ja ho veuen: sin otro fundamento... que el de obtener economias.

Segons el ministre de la Gobernació, el desitj de fer economias es una criaturada, una bestiesa, una pretensió tonta que o té fundament....

—¿Per qué hem d' estalviar? ¿Quina necessitat ne tenim? ¿A qué treu nas aixó d' ahorrar uns quants mils duros.... que després tampoch sabré en qué gastarlos?—

Aixís raciona un home qu' es un dels primers puntals de la situació, la verdadera cabeza parlante del ministeri Silvela.

—¡Economias!—cria 'l pais angustiat de dolor.

Y en Dato, girantli l' espatlla, li contesta:

—¡Arri!.... Tot aixó no té fundament.

Prenent per mostra aquest botó, ja 's pot presumir quina será la conducta económica del govern.

Vindrà la discussió del presupost y alguna ánima piadosa demanará rebaixas.

—Podríam suprimir un parell de ministeris—dirá un diputat.

—¿Per qué? ¿Pél capritxo de fer economias?—respondrá probablement lo senyor Dato.

—Hauríam de reduhir lo número dels generals.

—¿També pél gust d' estalviar?

—Convindria rebaixa la assignació del clero.

—¡Just! ¡Y vinga fer economias que no tenen fundament!....

—¿Per qué no 's pega una bona estisorada á la Marina?

—Perque aquí som gent seria y no estem per fer economias.

Si las Cámaras de Comers, las Lligas agrícolas y 'ls Sindicats industrials esperan de bona fe las economias que han de regenerar á Espanya, els aconsello que 's procurin unas quantas cadiras y que prenguin assiento.

Perque, á júdicar per la ingénua declaració del Sr. Dato, la cosa va llarga y s' haurán d' esperar molt.

FANTÁSTICH.

MARINAS

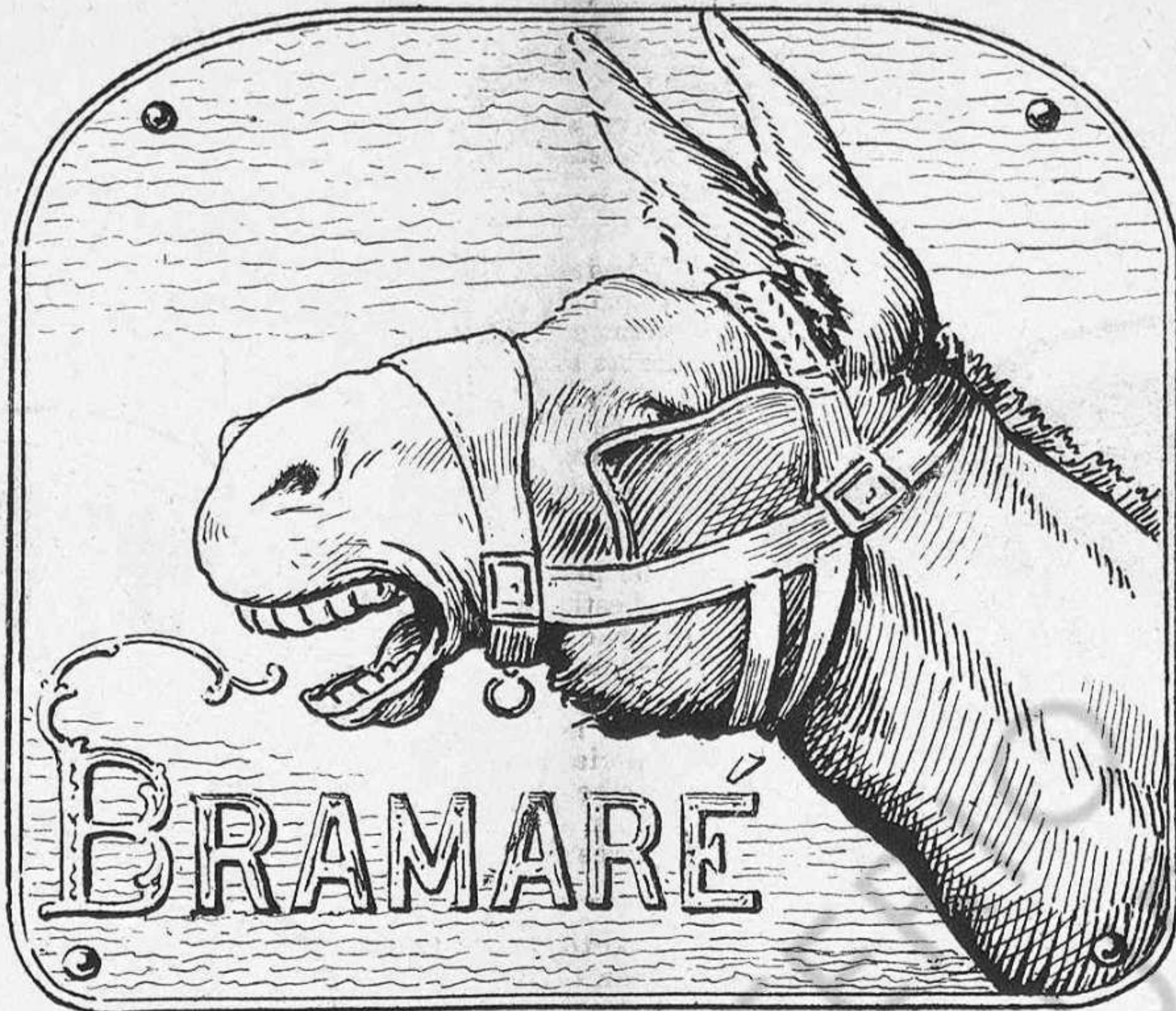
I

LO PASSEIG

¡Contemplaus!.... Ja s' acostan gronxantse sobre las ayguas, tacant la volta del cel ab sas tumeras rissadas y deixant al seu darrera espumosa estela blanca, més blanca que las gavinas qu' en ella mullan sas alas. Ja son aquí 'ls nostres barcos, la nostra famosa esquadra portant desplegada al vent la bandera de la patria, símbol de passadas glorias y de novias esperansas.

¿A qué venen aquests barcos? A alegrá 'ls cors, á mostrarse al bon poble que 'ls espera apilotat á la platja com dihentli:—«Mirans bé, >recreat en l' espectacle >d' aquests braus mónstruos de ferro >destinats á defensar'e >y á fer respectá 'l teu nom >per tota la mar salada. >Tú 'ls has pagat, tú 'ls has tret >de tas miserias entrañas, >fent un esforç superior

UNA NOVA PLACA

¿No aniria molt millor que l' altre!

• á ta potencia migrada;
• pero en cambi, si demá
• hi ha algú que vulga faltarte,
• ¡veurás tú com el pelém
• ab tres ó quatre andanadas
• ó l' obliguem á fugir
• ab el timó entre las camas.»

Dona gust veurels entrar ab sas cofas artilladas, la tripulació á las vergas, al tope l' ayrosa fámula, revestits de gallardets y omplint l' espay ab sas salvas.

—¡Qué grossos!—diu admirat el poble, boig d' entusiasme.

—¡Quins canons més poderosos!

—¡Quins castells més formidables!

—¡Visca, visca la Marina!

¡la Marina de la patria.—

Y 'ls barcos, com si entenguessin aquells crits que 'l vent escampa, se balandrejan y 's miran en el mirall de las ayguas.

II

LA BATALLA

¡Ha arribat l' hora!.... L' ofensa ab que 'ns ha enrojot las galts

COM S' ESCRIU L' HISTORIA

Un diari del govern:—«El señor Villaverde no se ocupa en otra cosa que en la reforma de los planes de Hacienda.»

Un diari de noticias:—«El señor Villaverde ha ido á Bilbao únicamente para asistir á las corridas de toros.»

un enemich orgullós, tan orgullós com canalla, s' ha de rentar dignament, y 's rentará. ¡Aquí l' esquadra! ¡Aquí aquets barcos forsuts, admirats tantas vegadas, y pels quals tant ha sonat la trompeta de la fama!

¡Dolorosa decepció! La esquadra no es tal esquadra; son blindatje, més que ferro, sembla una flexible llauna; un barco no te canons, l' altre 'n te, mes no te balas, aquest porta 'l casco brut, aquell camina arrastrantse, al un li falta carbó, al altre li falta máquina.

¡Pim, pam, pum!.... Quatre minuts d' acompassadas descargas, dos ó tres evolucions portadas ab tota calma, y prou: la esquadra enemiga tritura á la nostra esquadra, y 'l nostre poder maritim queda eliminat del mapa.

¡Oh, caramba!.... No es tot hú fé excursions y moixigangas, ab barcos empavesats plens d' adornos y quincalla, ó fer frente al enemich quan l' artilleria brama y por sobre la cuberta salta una pluja de balas...

C. GUMÁ.

LA PLOMA Y 'L SABRE

D' abús en abús, de mistificació en mistificació s' ha arribat aquí á Espanya fins al extrém de posar la ploma del escriptor baix lo poder omnipotent del sabre.

La Constitució del Estat que consagra la lliure emissió del pensament, s' está morint de riure.

La ley dita de imprenta que regularisa ab tota puntualitat l' exercici del dret d' escriure, marcant lo lícit y lo ilícit y 'ls procediments qu' en tot cas s' han de seguir contra l' escriptor que tinga la desgracia de reliscar; aqueixa ley que hauria de ser l' única norma dels que manejan la ploma, ha quedat tan rovellada per falta d' exercici, qu' ja casi no la coneix ningú.

Pera la premsa, aquí no hi ha mes ley que la del sabre. Tal es el titulat *Códich de justicia militar*, que avuy com avuy s' aplica á tot estrop als periodistas.

Si no fes plorar aquesta manera subrepticia de suprimir un dels drets mes preciats dels pobles moderns, sería qüestió de riure.

No sembla sino que 'ls periodistas, fins els que ja passém de l' edat per formar en las reservas, pel mer fet de manejar la ploma, ens transformém en caloyos.

Jo tot sovint me miro las calsas á veure si se m' han tornat vermellas... y fins devegadas me sembla qu' er efecte se m' enrogeixen una mica, lo qual será degut á que fins las calsas del escriptor s' avergonyeixen del present estat de cosas.

Y tenen rahó de sobra. Perque 'ls escriptors avuy per pagar som paisans, pero per rebre som militars, subjectes perennement á tots los rigors del *Código del ramo*.

A lo millor ens aixarpan y ens engarjolan, y en menos que canta un gall ens trobém en presencia de un Concell de guerra, que disposa de nosaltres com millor li sembla. Constituhits los dits concells per gent de sabre, qu' en virtut de la séva professió son profans en l' interpretació de las lleys y cap garantia poden oferir al acusat, aquest se troba condemnat á presidi quan menos s' ho pensi ni ho somihi. Y dongui gracias de que no 'l fusellin.

L' imperi del sabre, la justicia dels mandobles y las estocadas acaba d' exercirse á Madrid ab dos dignes periodistas, redactors de *El Nacional*, per ordre de aquell Capitá general, que considerantse ofés per sos escrits, no va reparar en eregir-se en jutje y part á la vegada.

Naturalment, tots dos han sigut condemnats, sense que l' home del sentit juridich hi haja tingut res que dir, quan la premsa escandalisada ha acudit á demostrarli 'l seu disgust y á reclamar l' exacte compliment de la legislació ordinaria, qu' es l' única qu' en temps normals com los presents, hauria de regir en materia de imprenta.

En Silvela per tota contesta ha arronsat las espatllas. Y la premsa madrilena ha acordat constituhirse en associació pera la defensa dels drets periodistichs, reclamant ademés l' adhesió dels periódichs de provincia.

Conti ab lo nostre concurs en lo poch que valgui. Pero al adherirnos á las sevas gestions, permétns ferli una amistosa advertencia, que 'ns inspira l' interés comú afecte á la honrada professió periodistica.

Lo que passa, ab tot y ser tan dolent, no es mes que un símto de un mal general, mil voltas pitjor. L' especie de anarquia gubernamental que avuy domina, es sols una especie de desvari de una situació política que te ficats al cos tots los dimonis de la reacció. Es donchs precis fer molts aspergis ab tinta corrossiva, de la que crema, de la que destrueix, de la que aniquila.

La premsa unida en una idea redemptora, logrará reunir un poder immens, incontrastable. Ella es l' única que pot despertar la conciencia pública y enhardir los entusiasmes populares.

Empunyem la ploma ab ma ferma, esgrimimls com un' arma de combat y vencerém al sabre y á tot lo que á la sombra del sabre s' aixopluga.

P. DEL O.

ABEN aquell barco de guerra tan bonich, ab camarots de dauradillo, piano de primera y alfombras suntuosas?

Me refereixo á *La Numancia*, que durant la guerra ab los Estats Units va ser empolaynada á tot rumbo en lo port de Barcelona.

Donchs bé, l' altre día trobantse en lo Ferrol ab una mica mes se crema.

Casi es una llástima que no s' hagués consumat la sort, porque aixís la Historia d' Espanya hauría tingut dos *Numancias* y totas dugas haurían sucumbit incendiadas.

La dels temps heroichs, voluntariament y per no rendirse als romans, invasors de la patria; la dels temps moderns á conseqüencia de una punta de cigarro.

Lo govern ha circulat un' ordre als gobernadors de las provincias manantlos que quan una huelga 's dongui per acabada, li envihin una Memoria relativa á la mateixa, expressant lo seu origen, carácter y demés circunstancias que puguin interessar pel coneixement y estudi del assumpto.

Es á dir: lo govern no vol fer res per resoldre las huelgas, mal els treballadors tingan rahó de sobra. Pero aixó sí, un cop acabadas... dónguinli *Memorias*.

Casi arribo á creure que te rahó 'l periódich republicá *La Voz de Guipúzcoa* quan califica á n' en Weyler de *polítich de subasa*. Declarant y rectificant, tirant y afuixant, D. Valeriá 'm fa l' efecte de aquells caloyos que fuman á costa de las criadas de servey.

—Mira, Tuyetas: si me pagas una cajetilla cada día una vez reciba la licencia, me casaré contigo.

La mateixa promesa que á la Tuyas fan á la Mercé: A n' aquesta li exigeixen un puro diari.

Y ab la cajetilla de l' una y 'l puro de l' altra, fuman de gorra mentres dura 'l servey, y quan reben la llicencia tant la Mercé com la Tuyas se quedan ab un pam de nas.

Sápigho de una vegada 'l general Weyler: de revolucionaris del día següent no se 'n necessitan.

A Guadalajara han hagut de posar bossal á un frare que predicava contra 'l govern.

No sé: 'm sembla que si jo gobernés, á n' aquests frares hidrófobos, en lloch de posarlos bossal, els ficaria al carretó.

Telegrama de 'n Durán y Bas á n' en Dato: «Preparo la maleta para estar dispuesto á salir en dirección á Madrid, en cuanto Vd. comprenda que mi presencia es necesaria ahí.»

Resposta de 'n Dato: «Viva Vd. tranquilo y no se mueva de ahí. No necesitamos ministros ni maletas.»

¡Pobre Cor de Jesús!
Després de haverlo agraviat trayentlo á sol y serena porque servís de provocació, ara diu que tractan de desagaviarlo solemnement sens altre objecte que seguir provocant als elements avansats.

L' acte tindrà lloch á la iglesia del Pi. No pot negarse que 'ls neos saben escullir admirablement. O si no diguin vostés mateixos: ¿qué 'n pot sortir de un Pi, mes que quatre pinyas?

Passa 'l general Weyler per un carrer de Irún, y la gent se 'l mira com una bestia estranya.

—¿Qué tinch jo de particular—pregunta—per que 'm mirin ab tanta insistencia?

A lo qual contesta un del grupo: —De particular res; pero 'si de general.

Ja veu, D. Valeriano si li va respondre be. Vaja, que á Irún, hi ha uns manos mes aixerits que vosté.

La peste bubónica á Oporto, y á Lisboa un petit tremoto. Ja veuen si están divertits els portugueses. No obstant l' una cosa crech jo qu' es conseqüencia de l' altra.

Si Lisboa va tremolar siguié de por. De por d' agafar la peste bubónica. Son molt impresionables els portugueses!

Lo cardenal Sancha se 'n ha anat á Vichy, com qualsevol burgés, á pendre las ayguas.

Si fins els cardenals quan no 's troban be del pahidor ó del fetje, s' encaminan á Vichy y volen fer lo favor de dirme que 'n farém de las miraculosas ayguas de la Mare de Deu de Lourdes?

Jo estich sempre en lo mateix: ells y sols ells son els que fan perdre la fé als bons católichs com nosaltres.

Del Convent del Corpus de Segovia, la nit que va calars 'hi foch, junt ab las monjas fugitivas ne varen sortir vuit frares.

Ara comenso á explicarme la verdadera causa del incendi.

«Fuego es el fraile y es la monja estopa. Viene el diablo y.... ¡sopla!»

UN GÉNIT FORT

Las llágrimas que li queyan me mullavan á mi 'l cor; y vaig dirli:—Doloretas, cóntam, dona, qu' es aixó,— y allavors tota confosa aguantantse un xich el plor, va dirme:—Malehit siga aquell brut de confessor!

Mira, Tana, aixís qu' ho sento, els ronyons me van fe un bot; y ab el pit bullint de rabia y ab els ulls que 'm treyan foch, comenso per assentarme porque 'm referis alló:

—Vaja, noya,—li vaig dir,— explica la confessió. —

Tú prou sabs bé que 'l meu génit se passa de massa bó,

pro quan vaig senti 'ls punts que li va tocá 'l rector,

jo no podia aguantarme ni á la cadera ni en lloch;

y quan el sogre, qu' es home qu' estima la reacció

me va dir, encare 'l sento: —Prentho ab calma, Salvadó,

¡no t' hi tiris que hi ha massa aygua!— allavors, penso jo

que si arribo á tenir pit y un xich més d' indiscreció,

agafo la gorra y fujo per no darli un mastegot!

¡Després dirán que las mossas no volen fer res de bó

ni tenen qui las ensenyi!

¡Que m' ho diguin á mi aixó!

que jo 'ls hi contestaré porque 'm sobra la rahó,

que ab homes com el meu sogre, es molt trist ser espanyol!

¿Qué hi tens que dirhi tú, Tano?

—Que no tinch mistos, dom foch.

C. CAPDANY.

Portavan á enterrar á un general, que 's distingia sobre tot pel seu carácter extremadament simpálich.

Un séu amich, vá fer l' elogi fúnebre del difunt, pronunciant un discurs, qu' entre altres contenia 'l següent párrafo:

«El nostre estimat difunt, era tan bondadós com valent; de ell se pot dir ben bé que ni en temps de pau, ni en época de guerra, havia tingut may un sol enemich.»

Un guarda-camps sorprén á un trinxerayre enflat á una perera.

Lo baylet te las butxacas plenas de peras.

—¡Ah murri!... Ara sí que t' hi cassat!—diu el guarda:—¿Qué fás aquí dalt?

Y 'l minyó, sense inmutarse respón:

—No res. Estava posant á las branca del arbre unas peras que havían caygut á terra.

Un pare aconsellava á son fill de la següent manera: —La veritat avants que tot, fill meu. L' home no den enganyar may als seus semblants.

Lo xicot després de meditar un curt moment, diu: —Llavors papà ¿per qué quan vé algú á cobrar un compte fás dir sempre que no ets á casa?

—Sabs per qué? Porque 'ls acreedors no son els nostres semblants.

Don Gumersindo es un fabricant que s' ha fet molt rich ab la suor dels treballadors.

Y no sols rich, sino molt gros. Está que no cab dintre de la pell y tregina una panxa colossal.

Un día se li va ocorre ferse fer l' estátua. Cridá á un escultor de fama y li manifestá las sévas pretensions.

L' artista, després d' examinarlo atentament, s' excusá de servirlo.

—¿Voldria, á lo menos, indicarme á algú altre que pogués encarragar-se de aquest treball?

—Ab molt gust. Cridi á qualsevol boter.

—¡Y ara!

—Els escultores no 'ns hi dediquém á fer bocoyos.

Anunci en un periódich: «L' inquilino del pis según de la casa número Tal del carrer Qual, comprá ahir en una botiga de adroguer tres lliuras de sucre.

Al reconéixerlo detingudament á casa séva 's trobá ab que contenia prop de una lliura de terra. Si en lo terme de 24 horas no reb la cantitat de sucre que li falta, publicaré las senyas de la botiga y 'l nom de l' amo.»

Al día següent va rebre l' anunciament vintiquatre lliuras de sucre pur, procedent de 24 botigas distintas d' adroguer.

EL PAPU

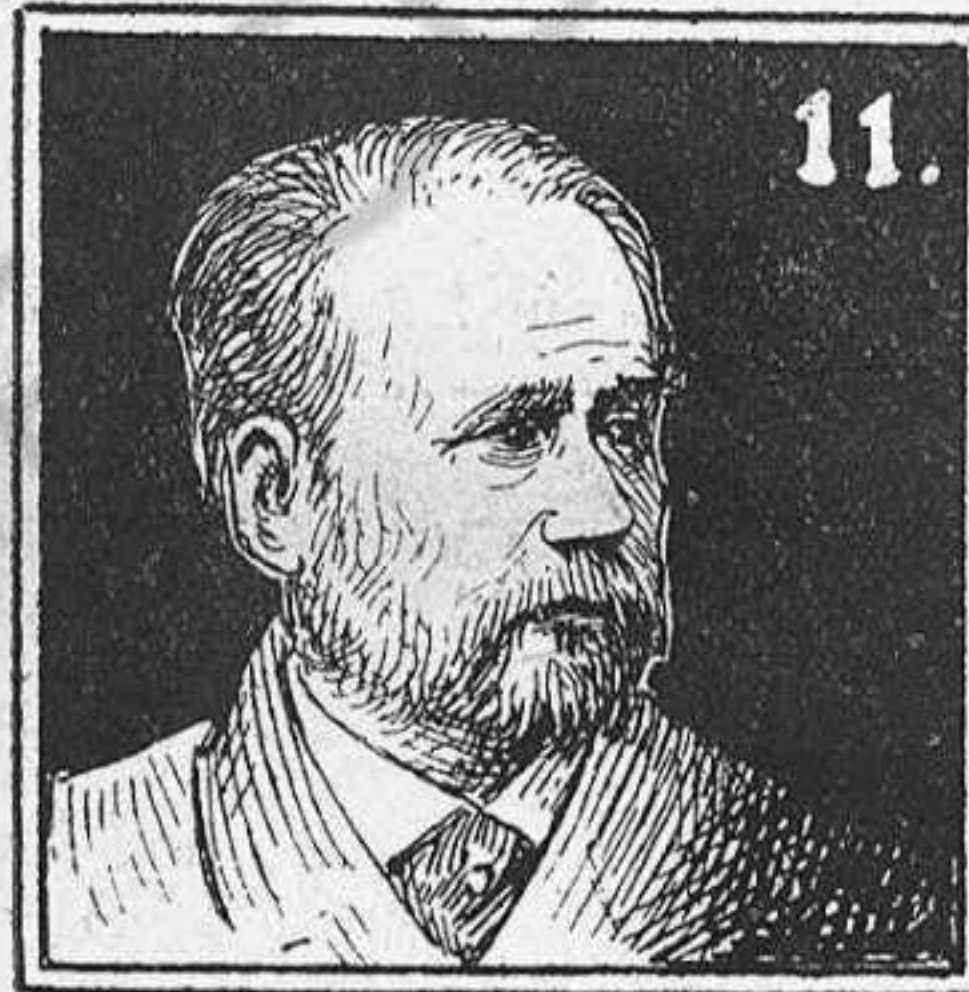
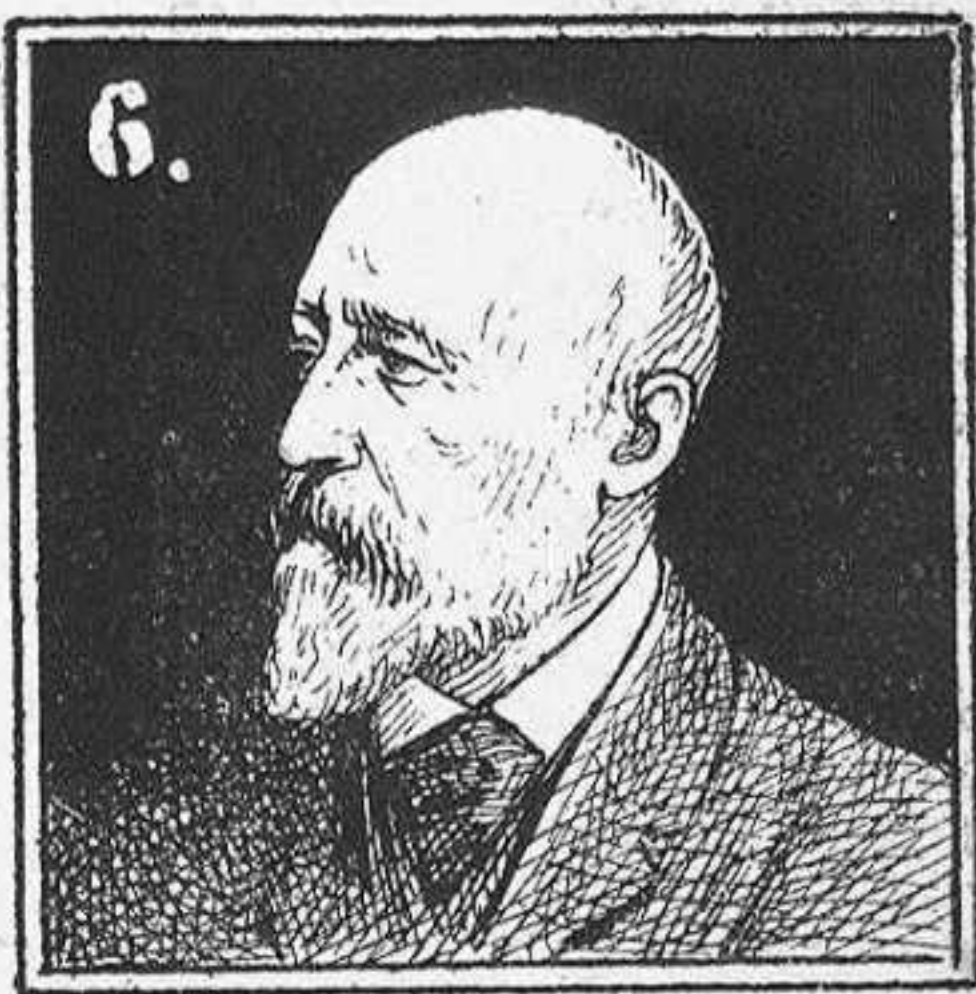

Pica fort, Eduardo, que ab el soroll de la peste 'l poble 's distreuré y no pensaré en res més.

LO PROCÈS DREYFUS

PRINCIPALS PERSONATJES QU' EN ELL FIGURAN

1. L' ex-comandant ESTERHAZI, presunto autor del *bordereau* que ocasioná la condemna de 'n Dreyfus.—2. Lo coronel HENRY, que se suicidá al serli descubertas las falsitats per ell comesas en aquest assumpto.—3. QUESNAY DE BEAUREPAIRE, fiscal del Suprém que fou destituït per sa visible parcialitat contra en Dreyfus.—4. Lo tinent coronel PICQUART, un dels que més han treballat pera alcansar la revisió del procés.—5. Lo comandant SCHWARTZKOPPEN, agregat á la embaixada d' Alemanía á París, y á qui anava consignat lo *bordereau* atribuït á n' en Dreyfus.—6. SCHEURER-KESTNER, vice-president del Senat, lo primer que proclamá l' ignonencia del acusat.—7. M. DEMANGE, un dels dos advocats de 'n Dreyfus.—8. Lo coronel PATY DE CLAM, autor de la primera informació contra en Dreyfus.—9. CAVAIGNACH, ex-ministre de la Guerra, que dimití al compendre que eran falsos los documents que contra l' acusat possehia.—10. PAU DEROUÈDE, de la Lliga anti-semítica, enemiga de 'n Dreyfus.—11. EMILI ZOLA, l' ilustre autor del folleto *J'accuse*, que tant contribuï á la revisió del procés.—12. Lo general MERCIER, ministre de la Guerra quan la condemna de 1894.

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—Ro-sa-li-a.
- 2.ª ANAGRAMA.—Carret—Carter.
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—La Tempestad—Santa Ana—Catarina—Sena—Moñas—Sebas—C.
- 4.ª FUGA DE CONSONANTS.—La Carcajada.
- 5.ª GEROGLIFICH.—Caspe.

XARADA

Dos-primera es nom de dona á la qual jo estimo molt; tersa es nota musical y la dos-tres es un joch. Per los moros fou sitiada la ciutat qu' es lo meu tot.

Apa donchs, que ab tan bons datos es fácil la solució.

JOSEPH DE VILLOASTRE.

ANAGRAMA

—¿Qué buscas ab eixas tot?
Digamho prompte, Marsal.
—Buscava l' honor d' Espanya qu' hem perdut en las total.

P. SALOM MORERA.

TRENCA-CLOSCAS

RAMON SALA BUBÉ

Formar ab aquestas lletres degudament combinadas lo titol de una sarsuela castellana.

UN TIMIT.

AUCELL NUMERICH

7 8 6 5 7 8 2	—Nom d' home.
8 7 9 8 9 7	—>
7 2 4 5 3	—>
4 8 4 2	—>
4 8 3 7 2	—>
4 9 3 9 7 8	—>
9 6 4 2 6 5 4	—>
9 5 4 2 6 8 6 9	—Nom de dona.
1 2 3 4 5 6 7 8 9	—>
4 8 9 5 3 6 5 7 4	—Parentiu. —Nom d' home.
9 7 6 2 6 8 4 2	—En las cartas. —>
1 9 6 8 9 6 2	—Consonant. —>

AMICH DELS AUCELLS.

GEROGLIFICH

L I
D I
S O N
—
V I S
T I

REY NANO

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans Sastre d' arpillera. R Campins y Serra, R. Homedes y Mundo, y Un estudiant vilafranqui:—Lo qu' envian aquesta semana no fa per casa.

Ciudadans Gafarró. Un xinxonet, Aguileta, Sisket D. Palla, y Pallet:—Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian aquesta semana.

Ciudadá R. Picas: Mirarem de publicar la llarga: la curta no. —Miquel C. (Tiana): Son pláticas de familia, de las que nunca hace caso. —Varios lectores del periódico: Las cartas han de venir suscritas per una firma que 'n respongui. —Joan Pascual y Oliveira: No hi ha res que desputi. —Desitjo viure: No serveix perque la lletra 6.ª está repetida. —Joseph Casta y Pomes: ¿No podria enviar un treballat mes cuidat? —J. Ferraté: Está tocat ab poch garbo. —Lluís G. Salvador: Va bé. —Pep Llaun: Idem. —Joan Hubert Mxent: Preferiria un' altra cosa. —Pepeta Romanos: Sento molt haverli de donar un desayre; pero ¡ay! ¡son tan rípiosas! —L' avi Biera: La confusio que s' observa al final deslluheix molt el diallech. —Un de S. Gereasi: Hi abundan massa els grops.

Ciudadans A. Juliá Pous, Japet de l' Orga, Jumerá, A. Solá, Gonnell i postich, C. G. Redembach, Salvador Borrut, S. C., J. P., F. Mas y Abril, Ignaci Soler, Z., Andel Rius Vidal, F. Carreras P., J. Moret de Gracia y J. Castellet Pont: Rebutis los traballs destinats al Almanach, y moltas gracias.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.